

Liczba rzeczownika

- pojedyncza
- mnoga
- pluralia tantum

rzeczowniki, które formalnie występują tylko w liczbie mnogiej, mimo znaczenia liczby pojedynczej. Zwykle mają one rodzaj niemęskoosobowy. Często są to nazwy geograficzne (*Tatry, Alpy, Himalaje, Katowice, Ateny, Helsinki*); nazwy uroczystości lub specjalnych okresów (*chrzcziny, wakacje, ferie*) oraz nazwy rzeczy składających się z symetrycznych części (*spodnie, nożyczki, drzwi, usta*).

- **singularia tantum**

rzeczowniki posiadające wyłącznie liczbę pojedynczą, są to najczęściej pojęcia abstrakcyjne (*dobro, zło*) lub pojęcia kolektywne (*młodzież, odzież*).

Rodzaj rzeczownika

W liczbie mnogiej wszystkie rzeczowniki przyporządkowujemy do dwóch grup rodzajowych: **męskoosobowej** i **niemęskoosobowej**.

MIANOWNIK LICZBY MNOGIEJ rzeczowników niemęskoosobowych

Do grupy niemęskoosobowej zaliczamy rzeczowniki rodzaju męskiego nieosobowego, żeńskiego i nijakiego oznaczające kobiety, dzieci, zwierzęta, rzeczy, zjawiska. Używamy do nich zaimka osobowego **one**, zaimka wskazującego **te, tamte** oraz zaimka pytającego **jakie?, które?**.

*psy, koty, samochody, domy
kobiety, dziewczyny, książki, ryby
dzieci, zwierzęta, kocięta, jabłka*

Rodzaj męski nieosobowy i rodzaj żeński

Rzeczowniki **męskie nieosobowe** oraz **żeńskie** w mianowniku liczby mnogiej przyjmują końcówki w zależności od zakończenia tematu. Temat sprawdzamy po odcięciu końcówki w mianowniku liczby pojedynczej: pies-**o**, koń-**o**, dom-**o**, płaszcz-**o**, kobiet-**a**, książk-**a**, pan-**i**, powieść-**o**.

rzeczownik: **-y** dla rzeczowników zakończonych na spółgłoski twarde (z wyjątkiem **-k, -g**)

-i dla rzeczowników zakończonych na spółgłoski **-k, -g**

-e dla rzeczowników zakończonych na spółgłoski funkcjonalnie miękkie: **-sz, -cz, -dz, -dź, -ż, -z, -rz**, na spółgłoski miękkie:

-ś, -ć, -ź, -dź, -ń oraz na **-c, -l, -j**

przymiotnik: **-e**

alternacje spółgłoskowe

ś:si łosoś - łososię
ć:cj liść - liście
ż:zi paż - pазie
dź:dzi niedźwiedź - niedźwiedzie
ń:ni koń - konie

alternacje samogłoskowe

ó:o samochód - samochody; lód - lody
e:ø pies - psy; ofówek - ofówki
ą:ę wąż - węże; urząd - urzędy

Rodzaj nijaki

rzeczownik: **-a**

przymiotnik: **-e**

Temat rzeczowników zakończonych w liczbie pojedynczej na **-ę ulega rozszerzeniu**.

imię - imiona

zwierzę - zwierzęta

ramię - ramiona

szczenię - szczenięta

plemię - plemiona

prosię - prosięta

Rzeczowniki pochodzenia łacińskiego zakończone na **-um**, które w liczbie pojedynczej są nieodmiennie, w liczbie mnogiej odmieniają się przez przypadki.

muzeum - muzea

centrum - centra

Zaimki wskazujące i pytające

te, tamte, jakie?, które?

Rzeczowniki z nieregularną odmianą

a) rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na **-ść** oraz **-sz**, przyjmują końcówkę **-i / -y**
*kość - kości mysz - myszy
złość - złości*

miłość - miłości

b) niektóre rzeczowniki twarotematowe obcego pochodzenia mają końcówkę **-e**, w tym wypadku końcówka ta nie jest zmiękczająca i nie prowadzi do alternacji

seans - seanse

szansa - szanse

c) rzeczownik *ręka* ma nietypową formę

ręka - ręce

d) rzeczownik *dzień* ma nieregularną końcówkę, a *tydzień* nieregularną zmianę tematu

dzień - dni

tydzień - tygodnie

e) rzeczowniki *śmieć* i *postać* oprócz końcówki regularnej **-e**, przyjmują końcówkę **-i**, która jest częściej używana:

śmieć - śmieci / śmiecie

postać - postaci / postacie

f) rzeczowniki rodzaju nijakiego: *dziecko, oko, ucho*

dziecko - dzieci

oko - oczy

ucho - uszy